

Särtryck från Praktiskt Båtägande

Rantechs Alexander Karlsson
studerar nöjd slutresultatet.

Måla båten med rulle

Ett smart sätt att måla båten

Börjar friborden på din gamla trotjänare se slitna ut, eller vill du kanske byta kulör på din båt? Tvåkomponentlacken Double Coat från De IJssel Coatings Norden gör det möjligt att måla om sin båt med roller.

TEXT OCH FOTO **OLLE WIKLUND**

Enligt Karl-Oscar Hedberg från den svenska generalagenten Hedbergs Industri är Double Coat den enda båtlacken på den svenska marknaden som kan rollas med ett

sprutlackerat resultat. För att undersöka den utlovade finishen fanns Praktiskt Båtägande med när en nyproducerad vit Omega fick en stålblå kulör med Double Coat-lack på båtvarvet Rantech i Stenstorp.

Efter två dagars förarbete och målning kan Karl-Oscar Hedberg och båtbyggaren Alexander Karlsson från Rantech granska slutresultatet.

– Över förväntan! Vi kommer definitivt att använda detta igen för ommålning av gamla båtar, säger Alexander när han speglar sig i den nylackade Omegan.

Han liknar den rollade ytan vid en billack, blänkande men något ojämn till skillnad från en helt jämn sprutlackerad gelcoat. Tvåkomponentlacken ger en extremt stark och slagtålig yta. Den rollade ytan är underhållsfri och behöver till skillnad från sprutlackerad gelcoat inte pole-ras.

Låt oss spola bandet tillbaka några dagar för att följa förarbete och målning på varvet i Stenstorp. När Praktiskt Båtägandes reporter anländer har Alexander under några morgontimmar matt-slipat friborden med P180-240. Först med

Projektet i korthet

SVÅRIGHETSGRAD

Medel

Många moment, arbeta med rätt produkter och målningsteknik.

TIDSÅTGÅNG

Cirka 20 tim plus torktid. Grundarbete 10–20 tim. Målning cirka 1 tim per lager för 12 m².

UNGEFÄRLIGT PRIS

För 24 m² med två strykningar cirka 4 500 kr (4 burkar lack cirka 2 500 kr, 52 kr/m², grundfärg cirka 750 kr, 31 kr/m², övrigt material cirka 1 250 kr).

Karl-Oscar Hedberg (De IJssel Coatings Norden) och båtbyggaren Alexander Karlsson från Rantech lägger andra färglagret.

slipmaskin, sedan för hand med Scotch Brite-duk för att få bort revor från det grövre sandpapperet som annars riskerar lysa igenom lacken (mörkare kulörer är känsligare för detta). Förarbetet är helt avgörande för slutresultatet vid all målning där omfattningen bestäms av kvaliteten på underlaget. Eventuella skador gröps ur, slipas och lagas med polyesterpackel. En äldre gelcoat i dåligt skick behöver ofta grundmålas med epoxi.

Rengör noggrant

Efter mattslipningen följer en noggrann rengöringsprocess ➔

Så gör du steg för steg ➔

➔ innan det första färglagret läggs. Karl-Oscar använder först avfettning för tvåkomponentlack som appliceras med rena trasor. Han avlägsnar det absolut sista dammet genom att gå över friborden två gånger med speciell klubbduk för tvåkomponentlack.

Som skydd mot giftiga ångor från lösningsmedel i lacken tar Alexander och Karl-Oscar på sig skyddskläder och kolfiltermask. Karl-Oscar blandar färgen genom att hålla basen i hårdaren och rör om med en ren pinne. Burken får stå med lock i 30 minuter, innan han tillsätter 0,5 dl Double Coat förtunning per kilo blandad färg och rör om ordentligt.

– Ska vi måla då, frågar Karl-Oscar Alexander och får ett entusiastiskt ja till svar.

Rollrar monteras, färg hålls upp i rena plastburkar och skrovet rollas metodiskt cirka en

halvmeter åt gången. Alexander som för första gången använder Double Coat-lack är imponerad:

– Det går otroligt snabbt, färgen sträcker upp sig, det måste vara mycket pigment i.

– Sanslöst bra, helt sjukt bra! Det blir en helt annan båt!

Lagom mängd färg

Karl-Oscar betonar vikten av att använda lagom mängd färg i rollern och lägga ett tunt lager. Han demonstrerar genom att luta plastburken och fördela färgen jämnt i rollern.

– Doppar du rollern blir det lätt för mycket färg med risk för rinningar. Får du för mycket gäller det att rulla och rulla tills färgen strukits ut.

– Måla tunt, med ett för tjockt lager kan ytan bli skrovlig.

Karl-Oscar använder specialrullar av moltopen. Lacken reagerar med plasten i rollern, som därför behöver bytas efter cirka

10–15 minuter. Han nämner arbetstemperatur, ljusförhållanden och luftfuktighet som tre viktiga faktorer vid målning. För Double Coat är 18–20°C en perfekt arbetstemperatur. Man har då cirka fem minuter på sig att arbeta ut färgen innan den börjar torka. Missar som rinningar eller torrfläckar kan där efter inte rättas till utan får vänta till nästa färglager. Högre temperaturer minskar torktiden, lacken flyter ut sämre och kan behöva spädas med extra förtunning. Målar man å andra sidan för kallt finns risk för glansbortfall i lacken.

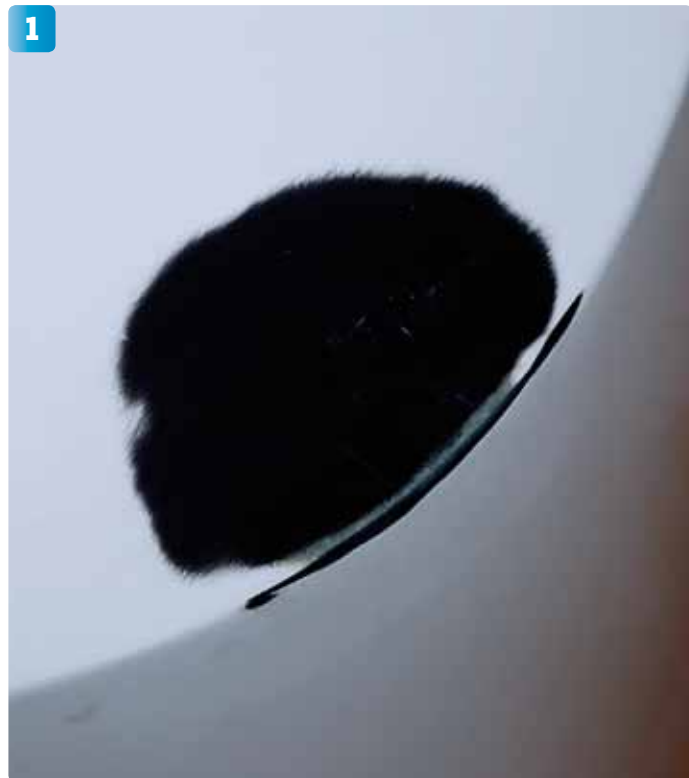
Bättre att måla utomhus

Under arbetets gång granskar Karl-Oscar noga den yta som han just målat genom att gå nära och se längs skrovet. Eftersom dålig belysning kan ställa till problem, menar han att det ofta är bättre att måla utomhus.

En faktor som då kommer in är hög luftfuktighet, som kan skada färgen och ge pigmentfläckar. Rätt nivå (under 70 %) kollas enkelt genom att skrovet blöts med en våt trasa – har vattnet avdunstat efter tio minuter är det bara att sätta igång att måla.

Efter cirka fyrtiofem minuter är Karl-Oscar och Alexander färdiga med det första färglagret. Båthallen släcks och ett gott dagsverke firas med lunch på Stenstorps lokala pizzeria. Morgonen därpå slipas friborden på nytt. Några rinningar slipas ner med maskin, nu med kornstorlek P400 till 600, innan den sista finslipningen görs för hand med fin Scotch Brite-duk. Inför det andra färglagret är de båda ännu noggrannare med rengöringsprocessen. Skrovet tvättas med vatten som torkas av med gummiskrapa och rena trasor, innan klubbdukarna får göra nytta för sista gången.

Förarbete

Laga skador i gelcoaten ovan vattenlinjen med ett fint polyesterspackel. Gammal gelcoat kan behöva grundmålas med epoxi.

Avgränsa ytor som inte ska målas med en bra maskeringstejp som är lättanvänd och ger raka färglinjer.

Mattslipla skrovet med maskin, välj grovlek på sandpapper utifrån skicket på gelcoaten (P180-240).

Finslipla bort revor från det grovre sandpapperet med Scotch Brite-duk.

Använd kolfiltermask, handskar och heltäckande klädsel (giftiga ångor från lösningsmedel i lacken).

Här köptes materialet

POSTORDER: De IJssel Coatings Norden, www.de-ijssel-coatings.se, e-post: info@de-ijssel-coatings.se, mobil 073-629 42 23.

För att påskynda torkningsprocessen har temperaturen i båthallen höjts under natten. När de börjar lägga färglager två är arbetstemperaturen därför något för hög för optimal målning. Lacken torkar snabbare och flyter inte ut lika bra som dagen före. Efter spädning med lite förtunning hittar de rätt och har snart avslutat målningensarbetet.

Liten aktör på den svenska marknaden

Karl-Oscar berättar att 95 procent av hans kunder är privatpersoner. De IJssel Coatings är stora på kontinenten men en liten aktör på den svenska marknaden, beställningar sker via

Omegan före ommålningen.

postorder (se faktaruta). Kunden erbjuds en helhetslösning med allt som krävs för en lyckad målning.

Detaljerade steg för steg-instruktioner finns på företagets hemsida, vägledning ges per telefon och mot en mindre kost-

nad kan man även få besök med personlig konsultation.

Båtbyggaren Alexander har lätt att se fördelarna för den vanliga båtägaren med att rolla färgen. Sprutlackering kräver dyr utrustning, tekniken är också relativt svår och kräver erfa-

renhet. Väljer man att stryka båten med pensel får man inte samma jämna finish som när färgen rollas.

– För privatpersonen är det en kanongrej att kunna rulla! Det är både bättre, billigare och enklare, säger Alexander.

6 Avlägsna damm, fett och smuts med lösningsmedelbaserad avfettning för tvåkomponentlack. Använd rena trasor.

7 Gå över ytan två gånger med klubbduk för tvåkomponentlack. Byt klubbduk efter cirka 5 m² beroende på damnmängd och klubbdukens kvalitet.

8 Blanda lacken (härdaren hålls i basen). Rör med ren pinne (skaka ej, det kan ge luftbildning). Låt stå med lock i 30 minuter.

9 När 30 minuter gått, tillsätt Double Coat förtunning beroende på kulör och temperatur. Rör om ordentligt!

10 Montera en skumgummiroller och håll upp färgen i rena kärl. I 18–20°C har du cirka två timmar på dig att använda färgen.

11 Applicera färgen jämnt på rollern genom att luta kärlet. Doppa inte rollern (för mycket färg ger risk för rinningar och ojämn yta).

12 Arbeta metodiskt ut färgen i ett tunt lager cirka 0,5 meter åt gången, tills inga ränder syns i släpljuset.

13 Arbeta i bra ljus! Använd ögonen för att se att hela ytan täcks. Du har cirka 5 minuter att rätta till en miss.

14 Överskottsfärg samlas i toppen av rollern. Pressa ut genom att "rita" med rollertoppen på skrovet.

15 Byt rulle efter cirka 10–15 minuter eller 5 m². Undvik kladd genom att slå handtaget mot kanten av en tunna.

16 Arbeta med pensel där du inte kommer åt med rollern.

17 Lager ett är övermålningsbart efter cirka 24–32 timmar beroende på temperatur.

Dag 2

18 Skrovet mattslipas (P400-600) på nytt inför det andra färglagret. Är den lackade ytan perfekt jämn innan slipning, gå direkt till steg 20.

19 Eventuella rinningar slipas ner (se steg 18).

20 Finslipning med Scotch Brite-duk, 3M:s röda P320-500, därefter grå P600-800 och eventuellt vit P1000-1500.

21 Rengör skrovet med vatten.

22 Dra av vattnet med gummiskrapa.

Torka torrt med ren trasa.

Rengör med klibbduk (se steg 7).

En ren yta är helt avgörande för slutresultatet. Prickarna på bilden är rester av silikon som använts för att avlägsna gjutformarna.

Applicera lager två (se steg 8–16).

Var extra noggrann vid lager två. Beroende på temperatur har du några minuter på dig att rätta till rinningar och torrfläckar.